
**PRISMA
GROOT WOORDENBOEK**

Duits-Nederlands

Dr. K.B. Zaich
Prof. Dr. A. Quak
redactie Prisma

Voorwoord en verantwoording

Voor u ligt de eerste editie van het Prisma Groot woordenboek Duits-Nederlands.

De reeks Prisma Groot is het vervolg op de befaamde reeks Prisma Handwoordenboeken, en is familie van de bekende schoolwoordenboeken in pocketformaat. De reeks Groot is gemaakt voor mensen die de hedendaagse moderne talen op hoger niveau (B2/C1) willen begrijpen en gebruiken, of dat nu op school of bij studie is, op het werk of thuis.

Bedoeld voor een Nederlandstalig publiek kan het deel Duits-Nederlands vooral worden gezien als een begripwoordenboek, waarmee het dagelijkse Duits van nu in kranten, boeken, op internet en tv begrepen kan worden.

In de bewerking voor deze editie stonden de volgende punten centraal:

- een zo actueel mogelijk trefwoordenbestand; verouderde, onjuiste trefwoorden werden verwijderd.
- een flink aantal termen uit het zakelijk en juridisch jargon zijn toegevoegd, evenals actuele termen rond (sociale) media, milieu en duurzaamheid.
- de betekenisprofielen zijn modern en helder.
- de grote hoeveelheid gebruiksvoorbeelden; alle semantische bijzonderheden en toepassingen van de woorden worden in vele duidelijke voorbeelden geïllustreerd; de voorbeelden zijn geplaatst onder de betreffende betekenis van het trefwoord.
- de context waarbinnen een woord of voorbeeld gebruikt kan worden: daartoe zijn er veel stijllabels gebruikt om aan te geven of een woord of voorbeeld formeel of informeel is, ouderwets of ironisch of beledigend enz.
- ook wordt aangegeven in welk deel van Europa een woord of voorbeeld gangbaar Duits is door toevoeging van de labels N-D, Oost., Zwit., of Z-D enz.
- het gebruiksgemak: tientallen handige kaderteksten door het hele boek heen geven taaltips of behandelen een wetenswaardig taalfeit. Veel zg. valse vrienden worden ontmaskerd.

In deze uitgave werd geen grammatica toegevoegd. Graag brengen wij twee relevante uitgaven onder uw aandacht: Prisma Basisgrammatica Duits en Prisma Grammatica Duits. Meer informatie vindt u op www.prisma.nl, waar u deze uitgaven ook kunt bestellen.

Het team van auteurs en redacteuren bestond uit moedertaalsprekers van het Duits en van het Nederlands. Een moedertaalspreker heeft telkens de hoofdrol gekregen in de keuze, beoordeling en redactie van de trefwoorden in zijn moedertaal.

Over de auteurs

Dr. K.B. Zaich is Duitse, heeft Duits en Frans gestudeerd en is in de Duitse Letterkunde gepromoveerd. Na haar vestiging in Nederland heeft zij het Europees Diploma Lexicografie behaald. Zij heeft gewerkt aan verschillende boeken over het Duits, o.a. de Prisma Duits voor Zelfstudie en Prisma Zakelijk Duits, vertaalt, ontwikkelt lesmateriaal en geeft taaltraining Duits aan volwassenen.

Prof. Dr. A. Quak is emeritus hoogleraar aan de Universiteit Leiden en was ook werkzaam aan de UvA. Hij heeft jaren als docent en onderzoeker Duits en Oudgermaans gewerkt, heeft veel publicaties op zijn naam staan en is medeauteur van het grote Etymologisch Woordenboek van het Nederlands.

Lijst van tekens en afkortingen

<onderlijnd>	klemtoon	<i>ev</i>	enkelvoud
±	ongeveer hetzelfde	<i>fig.</i>	figuurlijk
&	enzovoort; en	<i>filos.</i>	filosofie
/	scheidt woord(groep)en die onderling verwisselbaar zijn	<i>fin.</i>	financiën
~	vervanging van het trefwoord	<i>form.</i>	formeel
②	betekenisnummer	<i>fotogr.</i>	fotografie
I, II, etc.	aanduiding van woordsoort	<i>gesch.</i>	geschiedenis
<...>	nadere specificering van vertaling	<i>herald.</i>	heraldiek, wapenkunde
[...]	grammaticalia	<i>hulpww</i>	hulpwerkwoord
*	begin gebruiksvoorbeeldzin	<i>humor.</i>	humoristisch
▼	begin idioomvoorbeeldzin	<i>iem.</i>	iemand
→	zie:	<i>iems.</i>	iemands
<i>aanw vnw</i>	aanwijzend voornaamwoord	<i>inform.</i>	informeel
<i>aardk.</i>	aardrijkskunde	<i>insecten.</i>	insectenkunde
<i>achterv</i>	achtervoegsel	<i>iron.</i>	ironisch
<i>admin.</i>	administratie	<i>jeugd.</i>	jeugdtaal
<i>afk</i>	afkorting	<i>jmd.</i>	jemand
<i>agrar.</i>	agrarische term	<i>jmdm.</i>	jemandem
<i>alg.</i>	algemeen	<i>jmdn.</i>	jemanden
<i>anat.</i>	anatomie	<i>jmds.</i>	jemand(e)s
<i>arch.</i>	architectuur	<i>jur.</i>	juridisch
<i>archeol.</i>	archeologie	<i>kaartsp.</i>	kaartspelen
<i>astrol.</i>	astrologie	<i>kww</i>	koppelwerkwoord
<i>astron.</i>	astronomie	<i>Lat</i>	Latijn
<i>auto</i>	automobilisme; wegverkeer	<i>lett.</i>	letterlijk
<i>a-v</i>	audiovisueel	<i>letterk.</i>	letterkunde
<i>Beiers</i>	vooral in Beieren	<i>lidw</i>	lidwoord
<i>Belg.</i>	Belgisch, vooral in België	<i>lucht.</i>	luchtvaart
<i>Berl.</i>	vooral in Berlijn	<i>m</i>	mannelijk
<i>betr vnw</i>	betrekkelijk voornaamwoord	<i>mark.</i>	marketing
<i>bez vnw</i>	bezittelijk voornaamwoord	<i>med.</i>	medische term
<i>Bijbel</i>	bijbelse term, uitdrukking	<i>meerv.</i>	meervoud
<i>bijw</i>	bijwoord	<i>meteor.</i>	meteorologie
<i>biljart</i>	biljarten	<i>Middeld.</i>	Middelduits
<i>biochem.</i>	biochemica	<i>mil.</i>	militaire term
<i>biol.</i>	biologie	<i>min.</i>	minachtend
<i>bn</i>	bijvoeglijk naamwoord	<i>muz.</i>	muziek
<i>bouwk.</i>	bouwkunst	<i>m-v</i>	mannelijk-vrouwelijk
<i>bus.</i>	business	<i>m/v</i>	bij persoonsnamen
<i>comm.</i>	communicatie	<i>mv</i>	mannelijk-vrouwelijk
<i>comp.</i>	computerterm	<i>myth.</i>	meervoud
<i>cul.</i>	culinair	<i>natk.</i>	mythologie
<i>DDR</i>	vooral in de vroegere DDR	<i>N-D</i>	natuurkunde
<i>dial.</i>	dialect	<i>o</i>	Noord-Duits
<i>dicht.</i>	dichterlijk	<i>o&w</i>	onzijdig
<i>dierk.</i>	dierkunde	<i>omschr.</i>	onderwijs & wetenschappen
<i>drukk.</i>	drukkunde	<i>onbep vnw</i>	omschrijvend
<i>econ.</i>	economie	<i>onov ww</i>	onbepaald voornaamwoord
<i>eig.</i>	eigenlijk, letterlijk	<i>onr</i>	onovergankelijk werkwoord
<i>elek.</i>	elektrotechniek	<i>onr goed</i>	onregelmatig
<i>euf.</i>	eufemisme	<i>Oost.</i>	onroerend goed
		<i>oud.</i>	vooral in Oostenrijk
		<i>ov ww</i>	ouderwets
		<i>paardensp.</i>	overgankelijk werkwoord
		<i>pers vnw</i>	paardensport
			persoonlijk voornaamwoord

plantk.	plantkunde
pol.	politieke term
post.	posterijen
prot.	protestants
psych.	psychologie
r.-k.	rooms-katholiek
reg.	regionaal
rel.	religieus
<i>samentr</i>	samentrekking
scheepv.	scheepvaart, marine
scheik.	scheikunde
schilderk.	schilderkunst
soc.	sociologie
spoorw.	spoorwegen
<i>st</i>	sterk werkwoord
sterrenk.	sterrenkunde
straatt.	straattaal
stud.	studententaal
t.t.	tegenwoordige tijd
taalk.	taalkunde
techn.	technische term
<i>telw</i>	telwoord
ton.	toneel, theater
transp.	transport
<i>tsw</i>	tussenwerpsel
v	vrouwelijk
v.	van
v.d.	van de
v.d.	voltooid deelwoord
v.e.	van een
v.t.	verleden tijd
vechtsp.	vechtsport
viss.	visserij
<i>vnw</i>	voornaamwoord
<i>voegw</i>	voegwoord
voetb.	voetbal
vogelk.	vogelkunde
<i>voorv</i>	voorvoegsel
vz	voorzetsel
vulg.	vulgair
W-D	West-Duits
<i>wederk</i>	wederkerend
wielersp.	wielersport
wisk.	wiskunde
<i>ww</i>	werkwoord
www	internet
Z-D	Zuid-Duits
<i>zn</i>	zelfstandig naamwoord
<i>zw</i>	zwak werkwoord
Zwit.	vooral in Zwitserland

SGB *dk* → **Strafgesetzbuch****Shag** zn m [-s / -s] shag

sich *hn* ① zich ★ ~ *selbst* zichzelf ★ *an* ~, *an und für* ~ op zichzelf beschouwd ★ *das ist eine Frage für* ~ dat is een probleem op zichzelf ★ *was hat es damit auf* ~? wat heeft dat te betekenen? ② elkaar ★ *sie grüßen* ~ ze groeten elkaar ★ *sie kennen* ~ ze kennen elkaar

sicher *l bn* ① zeker ★ ~ *ist* ~ het zekere voor het onzekere ★ *aus -er Quelle* uit betrouwbare bron ★ *seines Lebens nicht* ~ *sein* zijn leven niet zeker zijn ★ *einer/seiner Sache* ~ *sein* zeker van iets, zijn zaak zijn ★ *eine Woche Gefängnis ist ihm* ~ op een week hechtenis kan hij rekenen ② veilig, safe ★ ~e *Papiere solide* fondsen ★ *auf Nummer Sicher gehen* de veiligste weg kiezen ★ *vor allem Tadel* ~ *sein* voor alle kritiek gevrijwaard zijn ③ vast ★ *eine -e Hand* een vaste hand ④ gewis, zelfbewust **II bw** zeker ★ *er will das* ~ *wissen* hij wil het zeker weten

Sicherheit zn v [- / -en] ① zekerheid, zelfverzekerdheid ★ *für alle* ~ voor alle zekerheid ★ *mit tödlicher* ~ absoluut zeker (veilig) ★ *zur* ~ veiligheidshalve, voor alle zekerheid ② veiligheid, waarborg ★ *Sicherheiten verlangen* zekerheden eisen

Sicherheitsschloss zn o [-es / -schlösser] veiligheidsslot

Sicht zn v [-] ① zicht ★ **bus** *lange Sicht/kurze* ~ langzicht, kortzicht <v. wissels> ★ *auf kurze* ~ voor een korte tijd, spoedig ★ *auf lange (weite)* ~ voor een verre toekomst ★ *auf lange* ~ *angestellt* voor lange tijd aangesteld ★ **bus**, *bei* ~ bij vertoon ★ *in* ~ *sein* in het zicht zijn ★ *in* ~ *kommen* in het zicht komen ② uitzicht ★ *gute* ~ *haben* een goed uitzicht hebben ③ standpunt ★ *aus der* ~ *eines Menschen* van iemands standpunt ④ visie ★ *eine* ~ *auf een visie op* ★ *seine* ~ *der Dinge* zijn visie op de dingen

sie pers vnw ① [1e en 4e nv. vr. ev.] zij, haar ★ *der Hund ist eine Sie* de hond is een zij ② [1e en 4 nv. mv.] hen, ze ★ ~ *sucht* ~ *und ihren Bruder und findet* ~ *nicht* zij zoekt haar en haar broer en vindt hen niet

Sie pers vnw [1e en 4e nv.] u ★ *sagen* ~ *bitte was* ~ *wollen* zegt u maar wat u wilt

Sie of du?

De aanspreekvormen **Sie** en **du** in het Duits zijn niet zomaar met het Nederlandse **u** en **jij** te vergelijken.

Gebruik in eerste instantie **Sie** voor onbekende volwassenen, onbekende jongeren (vanaf 16 jaar), vage kennissen, zakenpartners, collega's.

Du gebruik je alleen binnen de familie (ook tegenover oudere mensen), bij vrienden en goede kennissen, bij kinderen. Bij volwassenen gebruik je **du** alleen na afspraak.

pijltes verwijzen naar ander trefwoord

trefwoorden en eventuele varianten zijn vet gedrukt

romeinse cijfers markeren het begin van een nieuwe woordsort

komma's scheiden synoniemvertalingen

duidelijke betekenisordering met cijfers in zwarte bolletjes

onderstreepte labels geven stilistische of dialectale informatie

gebruiksvoorbeelden in cursief en voorafgegaan door een sterretje

gebruiksvoorbeelden staan onder de betreffende betekenis

tildes vervangen de vorm van het trefwoord

grammaticalia staan tussen [...]

kaderteksten met wetenswaardigheden over betekenis, stijl en grammatica

A

a zn o ① [Ar] are ② muz. A ★ *a-Moll* a mineur, a kleine terts

à bw à, van (elk), voor ★ *6 Stück* ~ € 5,00 6 stuks à € 5,00

a. afk → am

a- voorv a-, on-

A zn o [-] ① de letter A ★ *das ~ und O* de alfa en omega ★ *von ~ bis Z* van a tot z ★ ~ *wie Anton* de A van Anton ② elek. ampère ③ ★ muz. A-Dur A majeur, A grote terts

Ä zn o A-umlaut

A. afk → anno

AA zn ★ ~ *machen* <kindertaal> een grote boodschap doen

AA afk ① [Auswärtiges Amt] ministerie van Buitenlandse Zaken ② [Anonyme Alkoholiker] Anonieme Alcoholisten

Aachen zn o Aken

Aal zn m [-(-e)s / -e] dierk. aal, paling ★ *so glatt wie ein ~* glad als een aal ★ *sich winden wie ein ~* kronkelen als een paling

aaen ww [zw] op paling vissen ★ *sich ~* luieren, behaaglijk (in de zon) liggen

Aalfang zn m [-(-e)s] palingvangst, -visserij

aalglatt bn aalglad

a.a.O. afk [am angeführten Ort] te aangehaalde plaatse, ibidem <bij citaten>

Aas zn o [-es / -e, inform. Äser] ① aas, dood dier ★ *das hält doch kein ~ aus* dat houdt toch niemand uit ★ *kein ~ war da* er was geen hond ② inform. krenk ★ *ein freches ~* een brutale vlegel ★ *kein ~ ließ sich sehen* er was geen kip te zien ③ inform. huisdier ★ *das ~ hat mich gebissen* dat loeder heeft me gebeten ④ slimmerd ⑤ kraan

aaen ww [zw] verkwisten ★ *mit dem Geld* ~ smijten met geld

Aasfliege dierk. zn v [- / -n] aas-, strontvlieg

Aasfresser zn m [-s / -] aaseter

Aasgeier zn m [-s / -] ① dierk. aasgier ★ *über etwas herfallen wie die ~* zich als gieren op iets storten ② fig. uitbuiter

aaSig [aa-zig] bn ① bedorven, vies ② weerzinwendend, gemeen ★ *ein ~es Lächeln* een akelig lachje ③ heel erg, zeer ★ *es war ~ kalt* het was verschrikkelijk koud

ab l bw ① weg ★ inform. *ab durch die Mitte* verdwijnt, opgemarcheerd, mars ② af, naar beneden ★ mil. *Gewehr* ~ zet af geweer ★ ~ *und zu (an)* nu en dan, af en toe ③ eraf, los ★ ~ *sein* eraf zijn, weg zijn ★ inform. *Der Bart ist ~* er is niets meer aan te doen ★ *die Farbe muss ~* de verf moet eraf ★ *der Knopf ist ~* de knoop is eraf ★ *Hut ~* de hoeden af ll vz [+3] vanaf ★ ~ *Berlin* van (af) Berlijn ★ büs. ~ *Werk, Lager, Schiff* direct van de fabriek, uit het magazijn, van het schip ★ ~ *heute*

vanaf vandaag (heden) ★ ~ *sofort* vanaf nu, direct ★ ~ *sechs Uhr* vanaf zes uur ★ ~ *Weihnachten* vanaf Kerstmis ★ ~ *kommenden Mittwoch* vanaf a.s. woensdag ★ ~ *erstem September* vanaf één september ★ ~ *nächster Woche* vanaf de volgende week ★ *Kinder ~ zwölf Jahren* kinderen boven 12 jaar

ab- voorv af-, weg-, uit-, ver-

abänderbar bn ① veranderbaar, vatbaar voor wijziging ② pol. amendeerbaar

abändern ww [zw] ① veranderen ★ *einen Rock* ~ een rok vermaken ② amenderen, wijzigen ★ *ein Gesetz* ~ een wet amenderen ③ biol. muteren

Abänderung zn v [- / -en] verandering, wijziging ★ *in ~ der Bestimmungen von §7* in afwijking van de bepalingen van artikel 7 ★ *mit den erforderlichen ~en* met de nodige veranderingen, mutatis mutandis

Abänderungsantrag zn m [-(-e)s / -anträge] amendement

Abänderungsplan zn m [-s / -pläne] wijzigingsplan

Abänderungsvorschlag zn m [-(-e)s / -vorschläge] amendement

abängstigen ww [zw] ★ *sich um jmdn./etwas* ~ in dodelijke angst verkeren om iemand/iets

abarbeiten ww [zw] ① afmaken, afwerken ★ *sich die Finger ~* zich afbeulen ★ *eine schuld* ~ een schuld door werken afbetalen ★ *sich ~* zich afsloven ★ *abgearbeitet* afgewerkt, moe ★ *abgearbeitete Hände* werkhanden ② scheepv. vlot krijgen ③ bewerken <steen>

abärgern ww [zw] ★ *sich ~* zich dood ergeren

Abart zn v [- / -en] variant, variëteit, gelijkaardige soort

abarten ww [zw] afwijken <van het gewone>

abartig bn afwijkend ★ *ein ~er Typ* een rare vogel ★ *~e Gedanken/Neigungen* rare ideeën/ningingen ★ *das ist ja ~!* dat is bizar!

Abartung zn v [- / -en] bastaardsoort

Abb. afk [Abbildung] afbeelding

abbalgen ww [zw] villen, de huid afstropen ★ *sich ~* zich moe vechten, afjakkeren

Abbau zn m [-(-e)s / -e] ① ontginning, exploitatie ② inkrimping ③ vermindering, geleidelijke opheffing ★ ~ *von Beamten* afvloeiing van ambtenaren ④ demontage ⑤ scheik. afbraak, ontleding ★ *der ~ des Alkohols im Blut* de afbraak van de alcohol in het bloed

abbaubar [ab-bau-baar] bn afbreekbaar ★ *biologisch* ~ biologisch afbreekbaar

abbauen l ov ww [zw] ① ontginnen, exploiteren ★ *Kohlenlager* ~ kolenlagen exploiteren ② uitputten <mijn> ③ laten afvloeien, inkrimpen ★ *Personal* ~ personeel laten afvloeien ④ verminderen ★ *Gehälter* ~ salarissen verlagen ⑤ geleidelijk opheffen ★ *Vorurteile* ~ geleidelijk vooroordelen wegnemen ⑥ demontieren ll *onov* ww [zw] opgeven, uitvallen, achteruitgaan ★ *geistig* ~ seniel

worden ★ *die Kartoffel baut ab* de opbrengst van de aardappelen wordt minder ★ *sich* ~ (in kwaliteit) achteruitgaan

Abbauprodukt [Ab-bau-pro-doekt] zn o [-(-e)s / -e] afbraakproduct

Abbauproces zn m [-es / -e] afbraakproces

Abbaurecht zn o [-(-e)s / -e] exploitatierecht, ontginningsrecht

abbeïßen ww [st] ① afbijten ★ *da beißt die Maus keinen Faden ab* daar is niets tegen te doen, dat staat vast ★ *eher beiße ich mir die Zunge ab als etwas zu sagen* ik bijt nog liever mijn tong af dan iets te zeggen ★ *jmdn. von etwas ~ lassen* iemand van iets laten afbijten ② ★ *slang einen (Schnaps) ~* er eentje pakken

abbeizen ww [zw] afbijten, schoonmaken <met bijtmiddel>

abbekommen ww [st] ① een deel krijgen (van iets) ★ *sein Fett ~* ervan langs krijgen, zijn portie krijgen ② beschadigd worden, gewond raken ★ *etwas ~* iets krijgen ★ *der Wagen hat nichts ~* de wagen is er goed afgekomen ③ losmaken, loskrijgen, eraf krijgen ④ afkrijgen

abberufen ww [st] ① terugroepen <v. gezant enz.> ★ *~ werden* sterven ② wegroepen

Abberufung [Ab-be-roe-foeng] zn v [- / -en] ontslag, het terugroepen ★ *er hatte die ~ des Gesandten veranlasst* hij liet de afgevaardigde terugroepen

abbestellen ww [zw] ① afbestellen ② <krant enz.> opzeggen

Abbestellung [Ab-be-stel-loenG] zn v [- / -en] afbestelling, annulering, opzegging

abbetteln ww [zw] afsmeken ★ *er ließ sich jedes Wort ~* men moest hem de woorden uit de mond trekken ★ *jmdn. etwas ~* iets door smeken van iemand krijgen

abbezahlen ww [zw] ① afbetalen ★ *den Fernseher ~* de tv afbetalen ② in termijnen betalen

Abbezahlung [Ab-be-tsa-a-loenG] zn v [- / -en] afbetaling

abbiegen ww [st] ① afslaan <bijv. naar rechts> ★ *in eine Straße, in den Wald ~* een weg inslaan, het bos ingaan ★ *rechts, links ~* rechts, links afslaan ② afbuigen ★ *ein Gespräch ~* aan een gesprek een andere wending geven, van onderwerp veranderen ★ *ein Vorhaben ~* een plan verhinderen

Abbieger zn mv afslaand verkeer

Abbiegespur zn v [- / -en] voorsorteerstrook

Abbild zn o [-(-e)s / -er] ① beeld ② evenbeeld, kopie

abbilden ww [zw] afbeelden, afschilderen

Abbildung zn v [- / -en] ① afbeelding, portret ② afschildering

abbinden ww [st] ① afbinden <ader, wrat &> ★ *eine Schlagader ~* een slagader afbinden ② afdoen, loshalen ★ *eine Krawatte, Schürze ~* een das, schort afdoen ③ binden <metzelspecie>

Abbitte zn v [- / -n] vergiffenis, vergeving ★ *~ tun, ~ leisten bei* iemand om vergiffenis vragen, excuses

maken

abbitten ww [st] afsmeken ★ *jmdm. etwas ~* iemand voor iets vergiffenis vragen

abblasen ww [st] ① afblazen ★ *Dampf ~* stoom afblazen ook fig. ② afzeggen ★ *einen Streik ~* een staking afgelasten

abblassen ww [zw] bleker worden, verschieten

abblättern ww [zw] ontbladeren, afschilderen ★ *die Farbe blättert von der Mauer ab* de verf bladdert van de muur af

abblenden ww [zw] ① afdekken, dimmen <van licht> ★ *eine Laterne ~* een lantaarn afschermen ★ *auto die Scheinwerfer ~* de lichten dimmen ★ *er blendete schnell ab* hij dimde snel het licht/de lichten ② fotogr. het diafragma kleiner maken ③ film een opname beëindigen ★ *eine Szene ~* een scène beëindigen

Abblendlicht auto zn o [-(-e)s / -er] dimlicht

abblitzen inform. ww [zw] afgewezen worden, een blauwtje lopen ★ *das Mädchen läßt alle Männer ~* dat meisje laat alle mannen een blauwtje lopen ★ *er ist bei ihr abgeblitzt* hij heeft bij haar een blauwtje gelopen

abblocken ww [zw] tegengaan, verhinderen ★ *sie blockt total ab* ze slaat helemaal dicht

abblühen ww [zw] de bloesem verliezen, uitbloeien, verwelken

Abböschung zn v [- / -en] ① helling, berm ② mil. talud

Abbrand zn m [-(-e)s / -brände] ① het afbranden, verbranding ② hamerslag, gewichtsverlies bij metalen (door smelten)

abbrausen ww [zw] ① afdouchen ★ *sich ~* douchen, een douche nemen ② inform. zich uit de voeten maken

abbrechen ww [st] ① afbreken ② stopzetten, plotseling beëindigen ★ *er brach mitten im Satz ab* hij hield midden in de zin op ③ afplukken ④ slopen ★ *alle Brücken hinter sich ~* zijn schepen achter zich verbranden ★ *form. seine Zelte ~* verhuizen, zijn woonplaats verlaten ★ *sich einen ~* verschrikkelijk hard werken

abbremsen ov ww ① remmen ② fig. afremmen ★ *eine unerfreuliche Entwicklung ~* een onaangename ontwikkeling afremmen ★ *die Konjunktur wird durch etw. abgebremst* de conjunctuur wordt door iets verlangzaamd

abrennen ww [onr] ① af-, verbranden ★ *ganz abgebrannt* blut, platzak ② afvuren, -schieten ★ *ein Feuerwerk ~* een vuurwerk afsteken ③ harden, temperen <staal>

Abbreiviatur zn v [- / -en] afkorting, afkorting <in tekst>

abbringen ww [onr] ① afbrengen ★ *sich durch nichts von etwas ~ lassen* zich door niets laten weerhouden ★ *jmdn. vom rechten Weg ~* iemand van het rechte pad brengen ② wegbrengen ★ *die Flecken nicht ~* de vlekken er niet uit krijgen ③ ★

ein Schiff ~ een schip vlot trekken

abbröckeln ww [zw] afbrokkelen <ook v. prijzen, koersen>

Abbruch zn m [-e(s) / -brüche] ① het afbreken, afbraak, sloop ★ *das Haus steht auf* ~ het huis is rijp voor de sloop ② stopzetting, plotselinge beëindiging ★ *der ~ der diplomatischen Beziehungen* het verbreken van de diplomatieke betrekkingen ③ afbreuk, schade, nadeel ★ *einer Sache keinen ~ tun* iets geen afbreuk doen ★ *tu dir keinen ~ ontzeg* je niets

Abbrucharbeit zn v [- / -en] sloopwerk

Abbrucharbeiten zn mv sloopwerkzaamheden, Belg. afbraakwerken

Abbruchgenehmigung zn v [- / -en]

sloopvergunning

abbruchreif bn ★ *~es Haus* afbraakpand

abbrühen ww [zw] ① broeien, overgieten <met heet water> ★ *ein abgebrühter Kerl* een doortrapte vent (v. voedsel) blancheren

abbrummen ww [zw] met veel lawaai ervandoor gaan ★ *eine Strafe* ~ een straf uitzitten

abbuchen ww [zw] ① afboeken ② afschrijven <geld>

Abbuchung zn v [- / -en] (het) afschrijven <van bankrekening>, afschrijving

abbummeln ov ww [zw] compenseren door vrije tijd ★ *Überstunden* ~ (onbetaalde) overuren compenseren door vrije tijd

abbürsten ww [zw] ① afborstelen ② afvegen ★ *den Mantel* ~ de mantel afborstelen ③ ★ *inform.* jmdn. ~ iemand de mantel uitvegen

abbüßen ww [zw] boete doen voor, het weer goedmaken ★ *eine Strafe* ~ een straf uitzitten

Abc zn o [- / -] ① abc, alfabet ② de eerste beginselen

abchecken ov ww [zw] ① (af)checken ② controleren

Abc-Schütze zn m [-n / -n] beginneling, leerling van de laagste klas

ABC-Waffen zn mv [atoom-, bacteriologische en chemische wapens] ABC-wapens

abdachen ww [zw] ★ *sich* ~ afhellen, glooien

Abdachtung zn v [- / -en] ① helling ② afdak ③ *mil.* talud

abdämmen ww [zw] ① afdammen ② *fig.* tegengaan ★ *das Land* ~ het land indijken ★ *einen Fluss* ~ een rivier afdammen

abdampfen ww [zw] ① uitdampen ★ *inform.* *er ist abgedampft* hij is vertrokken, hij is het hoekje omgegaan ② wegstomen

abdämpfen ww [zw] ① <geluid> dempen ★ *abgedämpfte Musik* gedempte muziek ② temperen <van licht> ★ *den Aufprall* ~ de botsing opvangen laten stoven ④ door stoom gaar koken

abdanken ww [zw] ① afdanken ② bedanken, zijn ontslag nemen ③ afstand doen ④ ontslaan ★ *der König dankt ab* de koning doet afstand van de troon

Abdankung zn v [- / -en] ① afdanking ② abdicatie, troonsafstand ③ *vooral* *Zwit.* uitvaartdienst, lijkrede

abdecken ww [zw] ① afdekken, afschermen ★ *Bedürfnisse* ~ behoeften bevredigen ★ *Kredite* ~ kredieten aflossen ★ *eine Schuld* ~ een schuld betalen, voor dekking zorgen ★ *spurt einen Spieler* ~ een speler dekken ② wegnemen <dekens> ★ *der Sturm hat das Haus abgedeckt* de storm heeft het dak eraf gewaaid ③ afruimen <de tafel> ④ villen

Abdecker zn m [-s / -] vilder

Abdeckung zn v [- / -en] ① bedekking, bekleding ② betaling, aflossing <van schuld> ③ *sport* dekking

abdichten ww [zw] ① dichten, afsluiten ② *scheepv.* kalefateren, naden dichten

Abdichtungsband zn o [-e(s) / -bänder] tochtstrip

abdienen ww [zw] ① door dienen verwerven ② de diensttijd uitdienen ★ *seine Militärzeit* ~ zijn militaire dienst vervullen

abdingbar bn *jur.* onderhandelbaar

abdorren onov ww [zw] verdroren, uitdrogen

abdörren ov ww [zw] drogen, doen drogen

AB-Dr. afk [Autobahndreieck] verkeersknooppunt

abdrängen ww [zw] ① verdringen ★ *jmdn. von seinem Platz* ~ iemand van zijn plaats verdringen ② *sport* afhouden

abdrahen ww [zw] ① afdraaien, afzwenken ★ *das Schiff dreht ab* het schip draait af ★ *ein abgedrehter Typ* een getikte vent ② uitzetten, uitschakelen <toeste> ★ *das Wasser* ~ de kraan dichtdraaien ★ *film die Szene ist schon abgedreht* die scène is al gedraaid

abdruschen ww [st] ① dorsen ★ *abgedroschen* afgezaagd ② afranselen

abdriften onov ww [zw] ① afdrijven ★ *der Ton drifft ins Ironische ab* de ton krijgt iets ironisch ② uit de koers raken ★ *das Boot drifft ab* de boot drijft af ③

pol. verschuiven <naar links/rechts> ★ *die Partei drifft nach rechts ab* de partij drijft af naar rechts

abdrösseln ww [zw] minderen, beperken ★ *den Motor* ~ *auto* gas minderen

Abdruck zn m [-s / Abdrucke] ① afdruk ② het afdrukken ③ [mv: **Abdrücke**] foto ④ (voet)spoor, afdruk

abdrucken ww [zw] afdrukken <vel, boek, artikel>

abdrücken ww [zw] ① dichtdrukken ★ *es drückt mir das Herz ab* het breekt mij het hart ★ *einem die Luft* ~ iemand (economisch) kapotmaken, ruïneren ② wegduwen ③ de trekker overhalen, schieten ★ *er zielte und drückte ab* hij richtte en schoot ④ afdrukken ★ *dafür soll man 50 Euro abdrücken!* daarvoor moet je 50 euro ophoesten! ★ *jmdn. vor Freude* ~ iemand van vreugde omhelzen

abds. afk → **abends**

abdunkeln ww [zw] ① verduisteren, donker maken ★ *ein Zimmer* ~ een kamer verduisteren ★ *eine Farbe* ~ een kleur donkerder maken ② donker worden ③ afschermen

Onregelmatige werkwoorden Duits

De met een * aangeduide werkwoorden komen ook zwak verbogen voor.

hele ww.	O.T.T. aantonende wijs	O.V.T. aantonende wijs	gebiedende wijs	volt.deelw. ¹
backen	ich backe, du bäckst/backst, er bäckt	backte	back(e)	h. gebacken
befehlen	ich befehle, du befiehlst, er befiehlt	befahl	befiehl	h. befohlen
beginnen	ich beginne, du beginnst, er beginnt	begann	beginn(e)	h. begonnen
beißen	ich beiße, du beißt, er beißt	biss	beiß(e)	h. gebissen
bergen	ich berge, du birgst, er birgt	barg	birg	h. geborgen
besinnen				
(sich)	ich besinne, du besinnst, er besinnt	besann	besinn(e)	h. besonnen
besitzen	ich besitze, du besitzt, er besitzt	besaß	besitz(e)	h. besessen
betrügen	ich betrüge, du betrügst, er betrügt	betrog	betrüg(e)	h. betrogen
biegen	ich biege, du biegst, er biegt	bog	bieg(e)	h. gebogen
bieten	ich biete, du bietest, er bietet	bot	biet(e)	h. geboten
binden	ich binde, du bindest, er bindet	band	bind(e)	h. gebunden
bitten	ich bitte, du bittest, er bittet	bat	bitte	h. gebeten
blasen	ich blase, du bläst, er bläst	blies	blas(e)	h. geblasen
bleiben	ich bleibe, du bleibst, er bleibt	blieb	bleib(e)	i. geblieben
braten	ich brate, du brätst, er brät	briet	brat(e)	h. gebraten
brechen	ich breche, du brichst, er bricht	brach	brich	h. gebrochen
brennen	ich brenne, du brennst, er brennt	brannte	brenn(e)	h. gebrannt
bringen	ich bringe, du bringst, er bringt	brachte	bring(e)	h. gebracht
denken	ich denke, du denkst, er denkt	dachte	denk(e)	h. gedacht
dringen	ich dringe, du dringst, er dringt	drang	dring(e)	h. gedungen
dürfen	ich darf, du darfst, er darf	durfte	-	h. gedurft
empfangen	ich empfang(e), du empfangst, er empfangt	empfang	empfang(e)	h. empfangen
empfehlen	ich empfehle, du empfiehlst, er empfiehlt	empfohl	empfehl	h. empfohlen
empfinden	ich empfinde, du empfindest, er empfindet	empfund	empfind(e)	h. empfunden
erbleichen	ich erbleiche, du erbleichst, er erbleicht	erblich	erbleich(e)	i. erblichen
erlöschen	ich erlösche, du erlischt, er erlischt	erlosch	erlisch	i. erloschen
erschrecken	ich erschrecke, du erschrickst, er erschrickt	erschrak	erschrick	i. erschrocken
erwägen	ich erwäge, du erwägst, er erwägt	erwog	erwäg(e)	h. erwogen
essen	ich esse, du isst, er isst	aß	iss	h. gegessen
fahren	ich fahre, du fährst, er fährt	fuhr	fahr(e)	i. gefahren
fallen	ich falle, du fällst, er fällt	fiel	fall(e)	i. gefallen
fangen	ich fange, du fängst, er fängt	fang	fang(e)	h. gefangen
fechten	ich fechte, du fichtst, er ficht	focht	ficht	h. gefochten
finden	ich finde, du findest, er findet	fand	find(e)	h. gefunden
flechten	ich flechte, du flichtst, er flicht	flocht	flicht	h. geflochten
fliegen	ich fliege, du fliegst, er fliegt	flog	flieg(e)	i. geflogen
fliehen	ich fliehe, du fliehst, er flieht	floh	flieh(e)	i. geflohen
fließen	ich fließe, du fließt, er fließt	floss	fließ(e)	i. geflossen
fressen	ich fresse, du frisst, er frisst	fraß	friss	h. gefressen
frieren	ich friere, du frierst, er friert	fror	frier(e)	h. gefroren
gebären	ich gebäre, du gebierst, sie gebiert	gebar	-	h. geboren
geben	ich gebe, du gibst, er gibt	gab	gib	h. gegeben
gedeihen	ich gedeihe, du gedeihst, er gedeiht	gedieh	gedeih(e)	i. gediehen
gehen	ich gehe, du gehst, er geht	ging	geh(e)	i. gegangen
gelingen	es gelingt	gelang	-	i. gelungen
gelten	ich gelte, du giltst, er gilt	galt	-	h. gegolten

hele ww.	O.T.T. aantonende wijs	O.V.T. aantonende wijs	gebiedende wijs	volt.deelw. ¹
genesen	ich genese, du genest, er genest	genas	genes(e)	i. genesen
genießen	ich genieße, du genießt, er genießt	genoss	genieß(e)	h. genossen
geschehen	es geschieht	es geschah	-	i. geschehen
gewinnen	ich gewinne, du gewinnst, er gewinnt	gewann	gewinn(e)	h. gewonnen
gießen	ich gieße, du gießt, er gießt	goss	gieß(e)	h. gegossen
gleichen	ich gleiche, du gleichst, er gleicht	glich	gleich(e)	h. geglichen
gleiten	ich gleite, du gleitest, er gleitet	glitt	gleit(e)	i. geglitten
graben	ich grabe, du gräbst, er gräbt	grub	grab(e)	h. gegraben
greifen	ich greife, du greifst, er greift	griff	greif(e)	h. gegriffen
haben	ich habe, du hast, er hat	hatte	hab(e)	h. gehabt
halten	ich halte, du hältst, er hält	hielt	halt(e)	h. gehalten
hängen	ich hänge, du hängst, er hängt	hing	häng(e)	h. gehangen
heben	ich hebe, du hebst, er hebt	hob	heb(e)	h. gehoben
heißen	ich heiße, du heißt, er heißt	hieß	heiß(e)	h. geheiß(en)
helfen	ich helfe, du hilfst, er hilft	half	hilf	h. geholfen
kennen	ich kenne, du kennst, er kennt	kannte	kenn(e)	h. gekannt
klimmen*	ich klimme, du klimmst, er klimmt	klomm	klimm(e)	i. geklommen
klingen	ich klinge, du klingst, er klingt	klang	kling(e)	h. geklungen
kneifen	ich kneife, du kneifst, er kneift	kniff	kneif(e)	h. gekniffen
kommen	ich komme, du kommst, er kommt	kam	komm(e)	i. gekommen
können	ich kann, du kannst, er kann	konnte	-	h. gekonnt
kriechen	ich krieche, du kriechst, er kriecht	kroch	kriech(e)	i. gekrochen
laden	ich lade, du lädst, er lädt	lud	lad(e)	h. geladen
lassen	ich lasse, du lässt, er lässt	ließ	lass(e)	h. gelassen
laufen	ich laufe, du läufst, er läuft	lief	lauf(e)	i. gelaufen
leiden	ich leide, du leidest, er leidet	litt	leid(e)	h. gelitten
leihen	ich leihe, du leihst, er leiht	lieh	leih(e)	h. geliehen
lesen	ich lese, du liest, er liest	las	lies	h. gelesen
liegen	ich liege, du liegst, er liegt	lag	lieg(e)	h., i. gelegen
lügen	ich lüge, du lügst, er lügt	log	lüg(e)	h. gelogen
mahlen	ich mahle, du mahlst, er mahlt	mahlte	mahl(e)	h. gemahlen
meiden	ich meide, du meidest, er meidet	mied	meid(e)	h. gemieden
messen	ich messe, du misst, er misst	maß	miss	h. gemessen
mögen	ich mag, du magst, er mag	mochte	-	h. gemocht
müssen	ich muss, du musst, er muss	musste	-	h. gemusst
nehmen	ich nehme, du nimmst, er nimmt	nahm	nimm	h. genommen
nennen	ich nenne, du nennst, er nennt	nannte	nenn(e)	h. genannt
pfeifen	ich pfeife, du pfeifst, er pfeift	pfiff	pfeif(e)	h. gepfiffen
preisen	ich preise, du preist, er preist	pries	preis(e)	h. gepriesen
quellen*	ich quelle, du quillst, er quillt	quoll	quill	h. gequollen
raten	ich rate, du rätst, er rät	riet	rat(e)	h. geraten
reiben	ich reibe, du reibst, er reibt	rieb	reib(e)	h. gerieben
reißen	ich reiße, du reißt, er reißt	riss	reiß(e)	h. gerissen
reiten	ich reite, du reitest, er reitet	ritt	reit(e)	h. geritten
rennen	ich renne, du rennst, er rennt	rannte	renn(e)	i. gerannt
riechen	ich rieche, du riechst, er riecht	roch	riech(e)	h. gerochen
ringen	ich ringe, du ringst, er ringt	rang	ring(e)	h. gerungen
rinnen	ich rinne, du rinnt, er rinnt	rann	rinn(e)	i. geronnen
rufen	ich rufe, du rufst, er ruft	rief	ruf(e)	h. gerufen
salzen*	ich salze, du salzt, er salzt	salzte	salz(e)	h. gesalzen
saufen	ich saufe, du säufst, er säuft	soff	sau(f)e	h. gesoffen
saugen*	ich sauge, du saugst, er saugt	sog	saug(e)	h. gesogen